Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai desc după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ɖi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 237. Brașov, Mercurĭ, 25 Octomvre (6 Noemvre) 1895.

Libertatea electorală față de Românĭ.

Brașov, 24 Octomvre v.

Erĭ s'au făcut, precum scim, alegerile membrilor pentru congregațiunea comitatului Făgăraș. Resultatul nu-l scim pănă acum, decât dintr'un singur cerc, al Branului, dér și acesta este de ajuns, pentru ca sĕ cunóscem spiritul, în care s'au făcut și de astă-dată alegerile membrilor comitatensĭ în acest comitat.

De cercul Branului se țin vre-o 15 comune de munte, curat românescĭ, avênd 280 alegĕtorĭ, între carĭ abia décă sunt 20—30 strĕinĭ, toțĭ ceialalțĭ Românĭ de baștină.

Cu tóte acestea la alegerea de erĭ, Românii naționalițtĭ fură complect bătuțĭ. Trei membri erau a se alege pentru congregațiune. Candidații fisolgăbirĕului maghiar, Benedek dela Bran, reușira toțĭ trei cu majoritate covĕrșitóre de voturĭ, în timp ce candidații Românilor naționalițtĭ rĕmaseră în minoritate uimitóre.

Constatarea acésta vorbesce de sine. Décă într'un cerc ca al Branului totalitatea poporațiunei nu póte reuși față cu candidații, s'ar puté ɖice, ai unei singure persóne, ai fisolgăbirĕului maghiar, orĭ-cine póte sĕ înțelégă, că aicĭ trebue sĕ se fi eserciat o presiune și terorism unic în felul sĕu, décă nu chiar violență și abus de putere.

Și în adevĕr, raportorul nostru ne comunică, că o alegere atât de influințată încă n'a vĕɖut. Fisolgăbirĕul ungur cu argații sĕi au mers cu obrăsnicia așa departe, încât luau biletele din mâna alegĕtorilor românĭ pentru a-le schimba cu altele în favorul candidaților lor.

Dér nu ne este scopul de-a înșira aicĭ abusurile fisolgăbirĕului dela Bran și ale argaților sĕi, pe carĭ, décă le-ar fi comis față cu nisce Maghiarĭ, de sigur, că le-ar plăti scump, décă nu cumva ar fi trașĭ chiar și în cercetare disciplinară. Scopul ne este numai de-a arunca lumină asupra modului, cum se practică libertatea electorală față cu noi Românii, — mod, care esplică, cum este cu putință, ca un comitat ca al Făgărașului, care e locuit de 95% Românĭ față cu alte 5% de veneticĭ streinĭ, sĕ fiă administrat întru tóte după calapod național unguresc și de funcționarĭ aprópe esclusiv streinĭ.

Dér când facem aceste constatărĭ față cu adversarii noștri, trebue de altă parte sĕ întrebăm, ce au lucrat și cum lucréză conducĕtorii poporului român dela Făgăraș pentru a paralisa acțiunea celor din tabĕra fișpanului Bausznern și a scuti pe popor de desastre și de umilirĭ?

La alegerea din cercul Branului, despre al căreia decurs vom publica raport amĕnunțit în numĕrul de mâne, s'au arătat relele, ce bântue între Românii acestui comitat, în tótă golătatea. Nicĭ o conducere, nicĭ o ordine, nicĭ o disciplină, — și acésta nu numai între poporul de rĕnd, ci și între inteligență, între preoțĭ și învĕțătorĭ, a căror procedere e vrednică de compătimit.

In astfel de împrejurărĭ sĕ nu ne mirăm, décă Românii sunt bătuțĭ chiar și acolo, unde au posiția cea mai avantagiósă.

Pe cât timp bărbații chiămațĭ de-a se pune în fruntea poporului vor sta la o parte și nu-șĭ vor face datoria națională pe deplin, poporul român dela Făgăraș, ca și din alte comitate locuite în preponderanță de Românĭ, nu va puté scăpa de umilirĭ și desastre.

Programul lui Dr. Lueger.

Un corespondent al ɖiarului „*Budapester Tagblatt*" a interwievat ɖilele trecute pe nou alesul, dér încă neîntăritul primar al Vienei, *Dr. Lueger*, și acesta îșĭ espuse programul sĕu pentru viitor. Dr. Lueger ɖise în scurt următórele:

Sper sigur, că Lunĭ voi fi deja întărit; cu trei lunĭ înainte de-a intra în luptă am fost asigurat din parte competentă, că întărirea nu se va amêna lung timp. Și ce scop s'ar urmări prin neîntărirea mea? S'ar hotărî o a doua alegere, și din nou așĭ fi ales; apoi ar urma o a treia alegere cu același resultat, în fine disolvarea consiliului comunal și decretarea de nouĕ alegerĭ. Acésta ar avé ca urmare, că n'ar mai fi alesĭ numai 93 de antiliberalĭ, ci cel puțin 120! ceea-ce mie mĭ-ar conveni.

Dér cum am ɖis, împĕratul, care n'a denegat întărîrea încă a nicĭ unui primar, mĕ va întări și pe mine, *în mânia tuturor machinațiunilor detestabile și ridicole din Ungaria.* Oficiósele din Budapesta scriu articole turbate în contra mea, și cel mai bun rĕspuns la aceștĭ articolĭ sunt telegramele, pe carĭ le primesc dela tinerimea ungară, și mai ales depeșa de felicitare a studențimei din Budapesta, cu 200 de subscrierĭ — o depeșă, despre care pressa liberală din Viena nicĭ cu un preț nu vrea sĕ ia notiță.

Dér pentru-ce sĕ mi-se denege întărirea? Cred ómenii, că sub regimul meu, Jidanii vor fi masacrațĭ, fripțĭ séu prigonițĭ? Din contră le va merge cu mult, cu mult mai bine, decât acum, și se vor simți mai bine decât orĭ când!

De altmintrelea étă programul meu:

Inainte de tóte voi întroduce *economisărĭ*, și voi reduce la jumĕtate lefurile primarului și ale senatorilor, prin ceea-ce se vor economisa 100.000 fl. Mai departe orașul va participa la *darea de bursă* proiectată de ministrul Bilinski, și prin acésta érășĭ se vor completa economisările cu 100.000 fl. Cu suma de 200.000 fl. se pot face multe! Orașul Viena e avut, are un *plus anual de douĕ milione fl.* și astfel sumele economisate vor puté fi destinate pentru ajutorarea funcționarilor mai micĭ orășenescĭ și mai ales a învĕțătorimei.

Urcarea dărilor pe bursă va face posibil scădĕmentul dajdei pe case, și astfel locuințele vor deveni mai ieftine, prin ceea-ce érășĭ va fi ajutorată clasa micilor funcționarĭ.

Un alt punct însĕmnat în programul meu va fi *construirea liniei ferate oreșenescĭ și luarea tramvaiului în regiă propiă.* Se póte numi *antisemitism*, că prin acésta vor scădé milióneIe unor acționarĭ? Tot asemenea va lua orașul în regiă propriă *și luminatul.* De ce sĕ mérgă în fiă-care an atâtea milióne în punga societății de gas englese?

Apoi vom funda un *institut de credit* ieftin pentru industrialĭ, cărora, fiă creștinĭ, fiă jidanĭ, li-se vor puté împrumuta banĭ cu 2, séu cel mult cu $2^1/_2$ procente.

Vom fi fórte precauțĭ la *pertractărĭ de oferte*, și nu vom da în arendă — cum s'a făcut mai ales la spitale — diferite întreprinderĭ aceluia, care ne va oferi prețurĭ mai ieftine, ci aceluia, despre care vom fi convinșĭ, că face ofert cinstit. Óre se póte și acésta numi antisemitism?

Cu un cuvênt eu vréu o regulare a raporturilor nóstre, o viéță ieftină și sănĕtósă și muncă onestă în interesul orașului; nu însĕ ca banii noștri sĕ sbóre în Anglia séu în buzunarele câtor-va acționarĭ norocoșĭ. Când liberalii erau în majoritate și noi în minoritate, ne-au eschis dela colucrarea cu eĭ, și eu acésta le-am rĕsplătit'o acum, oferindu-le postul unui vice-primar și a treia parte din posturile de senatorĭ — ei însĕ le-au refusat. Voesc sĕ ne lase sĕ lucrăm singurĭ, și ei numai sĕ ne controleze. Mie acésta îmĭ convine, și sper sigur, că décă împĕratul mĕ va întări peste un an, liberalii vor vorbi de tot altfel despre mine, ca astăɖĭ...

La schimbarea cabinetului frances.

Alaltăerĭ s'a constituit noul cabinet frances, în frunte cu ministrul-președinte *Bourgeois.* Ministerul acesta *Bourgeois-Cavaignac-Lockroy* este al 34-lea dela înființarea republicei în 17 Februarie 1871 încóce, și este *cel mai radical* minister dintre tóte câte au fost la cârmă în Francia.

Dintre membri noului minister frances cei mai cunoscuțĭ sunt, afară de mi-

FOILETONUL „GAZ TRANS."

Garibaldi.

De *Junius.*

(Urmare).

E interesant a sci, cum a făcut Garibaldi cunoscință cu Annita, acea femeiă estraordinară, pe care Provedința par'că a născut'o anume pentru el. Acest episod al vieții lui se petrece în America sudică, pe țĕrmurii Brasiliei. In tinerețe, nefiind nicăirĭ revoluțiă Garibaldi s'a dedicat comerciului fără de nicĭ o voie. Ișĭ póte face cine-va închipuire, cât de mult era agitat temperamentul lui de socotelile negoțului, de câștig și pagubă. I-se uria grozav, și pribegia fără de nicĭ un scop de-alungul țĕrmilor brasilieni.

Intr'acestea se gândea la amor, după care însĕta așa de mult inima lui, însĕ nu în forma obicĭnuită. Ca despre tóte, așa și despre amor avea închipuirĭ mistice. El gândia, că adevĕratul amor trebue sĕ se deștepte momentan, ca scânteia fulgerului. Căuta o femeiă, pe care s'o câștige momentan, și pe el tot asemenea. Odată vĕɖu de pe naia lui o fată pe țĕrm, și strigă: „Étă, colo e; acea fată nu m'a vĕɖut nicĭ odată, însĕ mĕ iubesce, mĕ doresce și mĕ aștéptă". Pănă au debarcat, fata dispare, Garibaldi o caută înzadar óre întregĭ. In învĕlmășală se întêlnesce c'un Brasilian, care îl invită la cafea. Intrând în casa acestuia vede întâiașĭ-dată fata.

„Da, a fost Annita, mama fiitorilor mei copii, soția fidelă în bine și rĕu", ɖice eroul italian, în memoriile sale. „Amêndoi ne-am cufundat într'un estas mut, ne priviam, ca și când nu ne-am fi întêlnit acum întâia-óră, ca și când n'ar trebui decât sĕ ne aducem aminte unde ne-am întêlnit deja. In sfirșit revenindu-mĭ în fire am salutat'o și i-am ɖis: A mea trebue sĕ fi! Nesciind limba portughesă, am esprimat în italienesce acéstă proposițiă cutezată. Orĭ cum s'a întêmplat însĕ, obrăznicia mea a fărmecat'o. Intr'un moment am încheiat acea legătură indisolubilă, pe care numai mórtea a putut'o rupe".

Annita nu s'a despărțit de Garibaldi nicĭ în cele mai periculóse încercărĭ. A luptat alăturĭ cu el pentru republică în Roma (1849). Când Francesii au ocupat cetatea eternă, și Garibaldi trebuia sĕ-șĭ taie drum prin armata inimică, n'a putut s'o desfătuéscă a nu merge cu el, deși starea binecuvêntată în care se afla ea, era în stadiu fórte înaintat. A îmbrăcat vestminte bărbătescĭ și s'a depărtat cu óstea fugară. N'a putut sĕ supórte însĕ oboselile decât pănă la Toscana; aicĭ a rĕposat în mica comună Mandriola. Ostașĭ austriacĭ și zuavĭ papalĭ îĭ urmăreau; Garibaldi abia a avut atâta timp, ca s'o sărute plângând și sĕ-i închidă ochii pe veciă — el trebuia sĕ se refugieze.

S'ar păré paradox, că acest om tare, care nu cunoscea marginĭ în ostenélă și cutezanță, sĕ fiă simțitor ca o femeiă. Marchisul Azeglio l'a caracterisat astfel: *inimă de aur și cap de bivol.* Intr'adevĕr inima lui era așa de mare, încât îmbrățișa cu iubire totul. In vêrsta de flăcăiandru a rupt de voiă piciorușul unei lăcuste și pentru acésta óre întregĭ a fost întristat. Era optimist de necreɖut. Avea părerea, că natura l'a născut pe om bun și nobil; l'a corupt însĕ sclăvia și puterea. Orĭ-ce scop nobil și uman afla în el un luptător desinteresat, și pe cum era el, așa îșĭ închipuia și pe alt om. Amorul propriu nu era la el ură față cu alții; sufletul sĕu visator avea nevoiă ca după alaiul luptei sĕ se retragă în sînul naturei. Era grădinar pasionat și-șĭ afla plăcerĭ în micile bucurii ale vieții dela sate.

In scrierĭ e tot așa de sincer ca și în cuvinte. N'a scris și n'a vorbit, decât ceeace a gândit. Fără îndoială, că n'a fost diplomat și filosof, ca coetanii lui. Părerile lui despre societate și despre ideile conducĕtóre ale acesteia, cu anevoiă ar puté deveni dogme fundamentale, căcĭ atuncĭ întreg genul omenesc ar trebui sĕ fiă tot atât de onest, sincer și deinteresat cum a fost Garibaldi. Ómenii asemenea lui ar puté trăi și fără guvern, judecătorii și poliția. Pe aceștĭ factorĭ Garibaldi îi considera și vestia, ca pe cea mai mare calamitate a omenimii. Și nu fără basă. In Italia, pănă la realisarea unității, tóte instituțiile erau menite a pune pe om în cătușĭ și a-l despoia. Teritoriul țĕrii sute de anĭ a fost teatru de lupte. Timpul păcii nu era mai liniștit și mai senin, dacât al rĕsboiului. Secolul nostru, fiind-că a salutat urmele revoluției sângeróse, a mărit miseria și

nistrul președinte, Cavaignac și Lockroy. Ceilalțí miniștri au un trecut mai puțin cunoscut, dér în multe privințe interesant. Astfel *Ricard*, ministrul de justiție, a fost acela, care înainte cu trei anî a pus în mișcare procesul Panama. *Daumer*, ministrul de finance și-a început cariera ca simplu învěțător substitut la o șcólă primară, a trecut apoi la pressă și s'a făcut mai târdiu deputat. *Berthelot*, ministrul de esterne e renumit chemic, și el nicí-odată n'a visat sě ajungă la portofeliul ce-l are. *Mesureur*, ministrul de comerciu, înainte de a-se ocupa cu politica, a fost desemnător de mașinî. *Guyot-Dessaigne*, ministrul de clădirî, a fost sub Napoleon III procuror și mare bonapartist. *Combes*, ministrul coloniilor, este doctor în filologiă și a scris mai multe studii limbistice și istorice. *Viger*, ministrul de agricultură, e medic de profesiune.

Nu va fi neinteresant a reaminti odată tóte ministerele, carî au funcționat dela 1871 încóce. Sub președinția lui *Thiers* au funcționat douě ministerii, în fruntea cărora stătù el însu-șí. In timpul președinției lui *Mac Mahon* (1873—1879) au funcționat opt cabinete, ale căror șefî au fost *ducele de Broglie*, generalul *Cissey*, *Buffet*, *Dufaure*, *Jules Simon*, generalul *Rochebourt* și *Waddington*. Sub președinția lui *Grévy* (1879—87) au purtat în mânî frâiele guvernului frances douě-spre-dece cabinete, cu următorii șefî: *Waddington*, *Freycinet*, *Jules Ferry*, *Gambetta*, *Duclerc*, *Falliers*, *Brisson*, *Floquet*, *Goblet* și *Rouvier*. In timpul cât a fost președinte *Carnot* (1887—1894) au funcționat dece cabinete, în frunte cu: *Tirard*, *Floquet*, *Feycinet*, *Loubet*, *Ribot*, *Dupuy* și *Casimir Perier*. Când deveni acesta președinte al republicei, stetea la cârmă cabinetul *Dupuy*, care rěmase până la finea președinției sale (1895). Președintele actual *Felix Faure* numi ca următor al lui Dupuy pe *Ribot*, al cărui cabinet stătù până acum în 28 Octomvre c., când urmă, cum am dis, al 34-lea minister republican, în frunte cu *Bourgeois*.

O esplicare.

In nr. 226 al „Gazetei Transilvaniei", d-l Iosif Sterca Șuluțiu, rectificând afirmarea „Unirei", că Șaguna ar fi dis despre mine la 1861 în presența mai multor oficerî superiorî: „Der war auch ein Rauber im Iahre 1848" („Acesta încă a fost un bandit în anul 1848"), termină scriind: „care va sě dică nu Axente a apostrofat pe Șaguna, ci Șaguna pe Axente".

Ca sě fi fost Șaguna așa rěu la inimă, séu așa de malițios, pe lângă tot antagonismul sěu confesional, nu se póte presupune. Ca Ladai sě fi făcut o glumă, cum am dice, necălită, séu o mică intrigă în contra marei reputațiunî, de care s'a bucurat și se bucură numele lui Șaguna, încă nu-mî vine a crede.

Ca sě mě fi bucurat de simpatia și protecțiunea lui Șaguna nu mě pot lăuda. Din potrivă sciu, că în 1849, când fui arestat titulo „Waffen Verheimlichung" (ascundere de arme) și ținut în arest la „Profosul" din Sibiiu, rugat fiind de Aron Florian și de alțî bărbațî ai noștri, ca sě intrevină pentru liberarea mea la Wohlgemuth, Șaguna a refusat de-a interveni.

Mai târdiu însě, în 1853, când s'a dat primul bal românesc în Sibiiu, pe care l'am arangiat eu cu Penciu, ér sala teatrului a decorat'o Ștefan Emilian, chiămat dela Brașov, bal, despre care „Siebenbürger Bote" de pe acel timp a dis, că e: „Die Krone aller heuer in Hermannstadt abgehaltenen Bälle" (coróna tuturor balurilor, ce s'au aragiat anul acesta în Sibiiu) și care bal a avut 260 fl. venit curat, împărțit la fondul Francisc Iosefin și șcóla gr. cat. din Sibiiu, — ducându-mě sě învit și pe Măria sa Episcopul Șaguna la acest bal; am aflat în sala de primire aprópe tóte notabilitățile nóstre de pe acel timp, stând și formând un semi-cerc în jurul mesei, în fruntea căreia ședea pe o sofa móle Episcopul, care scia, că am sě mě duc la 12 óre ca sě-l învit la bal, și cred, că anume învitase pe d-nii I. Bran de Lemeny, Paul Vasicí, Alduleanu și pe alțî notabilî, ce se aflau pe acel timp în Sibiiu, ca sě dea mai mare preț învitărei și sě-i îndemne pe toțî la participare.

Intrând, fără a dice vre-o vorbă, m'am dus direct la Măria Sa, și, sărutându-i mâna, i-am predat biletul, rugându-l sě participe și Măria Sa. Cu astă ocasiune Șaguna mě pofti sě șed lângă dênsul pe sofă, ceea ce am și făcut, dându-i informațiunî despre întreprinderea nóstră, de care s'a arătat fórte încântat, și m'a provocat sě-i dau un bilet și pentru guvernatorul Schwarzenberg, care se afla atuncî la Clușiu.

Dela 1853 încóce eu am fost mai de multe-orî la Sibiiu la tóte conferențele pentru votarea statutelor „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporuluî român", la conferența din 1861 și altele pentru dieta Transilvaniei, nicî-odată însě nu am umblat prin Sibiiu fără a-mî face reverința și totdéuna am fost învitat la masa Măriei Sale.

Din acestea se póte și trebue a-se conchide, că deși nu voiu fi fost „persona grata", dér am fost destul de stimat, încât numai așa îmî pot esplica apostrofarea scósă la lumina dilei de Ladai, că înainte de-a întra eu la Șaguna, în ținută sěrbătorescă, cu decorațiile mele pe pept, trebue nesmintit sě fi fost vorba în conversațiunea, ce a avut'o episcopul cu d-nii oficerî superiorî, de faptele nóstre din 1848—9. Se prea póte, ca vre-unul din acei oficerî sě fi apostrofat acele fapte cu vre-un cuvênt nerumegat, fără ca Episcopul nostru sě-i fi putut rěspunde înainte de intrarea mea; presența și ținuta mea i-a dat apoi argument a mână, ca sě combată părerea, ce va fi esprimat mai înainte vre-unul din oficerii presențî, și, în loc de-a conbate părerea oficerilor în formă negativă, a combătut'o afirmativ, vrênd sě dică: Vedețî d-lor, ce hoțî, ce răpitorî au fost Românii, de i-a decorat împěratul!

Axentie Severu.

România agricolă.

VII. Arendașii.

(Urmare).

Ómenii cu ceva stare, în loc sě-șî îndestreze moșiile și proprietățile lor, le neglije, le lasă în părăginire, și iau alte 5—6—10 moșii marî în arendă, ca sě nu facă și sě nu sacrifice pe nicî una nimic. Unul din ei îmî spunea următórele:

Acum doi anî (1892) am câștigat după o moșiă — a mea și una dela stat — 150,000 lei beneficiu net, și nu m'am mulțumit cu el, am voit sě fac milionul. M'am dus în Bucurescî, 'mi-am ipotecat moșia la credit, m'am dus la alțî 2 bancherî, șî unul 'mi-a deschis un credit de 20 mii lei, altul de 30 mii și am concurat la alte 5 moșii. Pe una, care a fost cu 20 mii arendă anuală, eu am dat 30 mii, pe alta care era arendată cu 34 mii eu i-am supraofertat și am urcat-o peste 70 mii, cu fonciera 'mî vine la 77 mii. In total am adunat vr'o 9000 pogóne. Cât s'a simțit crisa, bancherii 'mi-au denunțat creditul. Acum câte moșii, atâtea sechestre, ba câte 2—3 pe alta. Cei carî erau și treceu de mai solidî și mai bogațî, aceia erau mai rěu încurcațî de nu sciau unde le stă capul.

Și acésta când? In primul an de crisă, după ce cu un an și doi mai nainte, arendașii vênduse chila de grâu cu câte 90—100 lei, și realisase beneficii însemnate.

Acéstă licitare și supralicitare la moșii, din partea unor ómenî, carî nicî habar nu au nicî de agricultură, nicî de cultura mare, nicî de cea mică, numai în favorul agriculturei și țěrei nu este, căcî în nicî într'un cas arendașul nu rěmâne de pagubă, ci cel mult proprietarul și cu deosebire țěranul. Tóte în capul țěranului se sparg, care nu se póte mișca din localitatea lui. Am visitat aprópe tóte moșiile dela câmp ale județului Buzěu, dar mi-e gróză sě-mî aduc aminte de starea moșiilor satelor și țěranilor de pe ele. Tot așa și în vecinatul județ al Rîmnicului-Sărat, în Ilfov și Vlașca etc. Acolo făcui cunoscința unui arendaș, care avea 2 moșii în arendă de câte 1000 pog. fiă-care, și o pădure în esploatare. Stătea de 15 anî deja în acea moșie, și mie 'mî era frică sě stau în casa lui până voiu scrie un raport, ca sě nu se dărîme casa pe noi. De sigur un model de cultivator.

Cunóscem un alt cas drastic din jud. Romănațî. O mare moșiă a statului, ce s'a împărțit în loturî micî. Până ce era întrégă, vr'o 5000 pog. era arendată cu câte 5 lei pogonul; după împărțire arendându-se pătrimea din nou, nisce cârciumarî din Caracal, carî avéu la activul lor 30 anî de cârciumărie, o ridică până la 25 lei pogonul, și se confirmă asupra lor. Indată după intrarea în moșie, ei deschiseră 5 cârciume noi în comună pe lângă cele 2 vechî deja esistente, în total 7 cârciumî într'un sat mititel. Și apoi sě nu facă marii cultivatorî educațiunea și ridicarea morală și materială a țěranului?!

Se va dice póte, că acésta era cas isolat, într'un an de crisă teribilă, când nu s'a făcut nicî grâul și nicî porumbul, și arendașii au îndurat pagube colosale în avutul lor.

Dér tocmai aci este cangrena, ca sě fie cu toții ruinațî la prima crisă, după ce vr'o 6 anî înainte avusese anî fórte mănoșî și erau și prețurî marî la producte; vindéu chila de grâu cu 100 lei și mai mult, și nicî unul dintre ei sě nu aibă nimic reservă. Apoi în privința pagubelor ce pretinde a le fi suferit sě stăm puțin la îndoélă și sě judecăm din ce constau aceste pagube. Dênșii socotéu pagubă neivirea câștigurilor, ce putéu sě le aibă. Insě dela pierderea beneficiului și până la pagubă este o deosebire însemnată. Pierderea reală a fost semînța, arenda pe un an și dobênda garanției, adecă a douě câștiurî. Semînța la rapiță și porumb nu a representat o sumă prea însemnată, ér statul, și cei mai mulțî din proprietarî i-au amânat cu plata arendei încă pe un an, în contul garanției arendei asigurate pe un an.

Că au pierdut munca? Apoi dênșii au continuat de a vinde rachiu, stambă etc. în oraș, alții a pleda procese înaintea tribunalelor séu ca funcționarî și deputațî, în ocupațiunea lor principală, așa că munca ei nu au perdut-o; a ómenilor lor dela moșie încă nu, fiind-că nu au ómenî. Apoi ce muncă au pierdut cu rapița și cu grâul pus sapă în porumb, pentru care nu au arat și nicî grăpat, séu pentru grâul și porumbul dat în dijmă? Orî pentru grâul seměnat în o brasdă, și porumb, pe care li le-au făcut țěranii în locul pășunatului, séu ca adaus al pămêntului pe care li l'au dat lor cu dijmă. Séu décă arendașul s'a ocupat numai cu agricultura și a avut 5—6 moșii în arendă, în al cărei cont sě pună munca lui — căcî nu o va pune la fiă-care întrégă. Spese cu reparații și cu usagiul de mașinî și unelte, cu bóle de vite nu au avut, neavênd de acestea.

Evident decî că perderile nu erau atât de marî séu de grozave precum susținéu dênșii și făcéu pe lume sě crédă, și vorbeau pe întrecute de decî și sute de mii de lei.

Perderile aceste ale lor au fost mai mult închipuite, decât reale, precum este închipuire, că ei fac cultură pe moșii.

SCIRILE DILEI.

— 24 Octomvre.

Nou ministru de agricultură. Fóia oficială din Budapesta publică în numěrul ei de erî numirea noului ministru de agricultură Ignaț *Darányi*, în locul ministrului demisionat Andor *Festetich*. Ca și ceilalțî membrii din cabinetul lui Banffy, așa și acest nou ministru este, așa dicênd, persónă obscură, făr' de nicî un trecut politic, și nu are alt merit, decât că a fost în totdéuna entusiast aderent și orb mameluc al partidei liberale dela putere.

—o—

Frățietate? „Bud. Hirl." scrie, că cu ocasiunea adunărei învěțătorilor maghiarî din cercul Reșița-Bocșia (Caras-Severin) ce s'a ținut dilele acestea în Reșița, s'ar fi presentat la adunare și „un frumos numěr de învěțătorî românî", dintre carî „mare parte" sě se fi și făcut membri ai reuniunei. La banchet doi dintre învěțătorii românî, *Marcu* și *Albu*, sě fi dis *în numele învěțătorilor românî*, că ei „întind mâna frățéscă, și atêrnă numai dela Maghiarî, ca sě priméscă orî nu drépta, ce li-se întinde, pentru de-a înființa și consolida unirea frățéscă". — Credem, că acéstă scire va fi numai o născocire ungurééscă, căcî nu putem presupune astfel de lucrurî despre nisce învěțatorî românî.

—o—

Cununii. D-l *Victor Jlleș* și d-ra Silvia Antal, fiica d-lui protop Augustin Antal din Beiuș, se vor cununa în 5 Novembre n. c. in biserica gr. cat. din Beiuș. — D-l *Alexandru Tuducescu* și d-ra *Emilia Bran*

---

sclăvia la culme. Tinereța lui Garibaldi cade în dilele cele mai recî ale acestei ere. In vêrsta cea mai accesibilă din di în di se convingea tot mai mult, că adevěratul Italian séu ajunge pe furcî orî sub paloș, séu în temniță. Cele mai necesare mijlóce de guvernare erau călěul și parcalabul. Pe timpul lui Italia gemea sub șése tiranî; Italianul numai în Piemont era om și cetățén.

Sunt unii, carî numesc viéța, purtarea și cuvintele lui sincere drept nisce apucăturî teatrale, și věd în el pe un comediant dibaciu și vanitos. Acésta e identic cu blasfemia, și ei calomniéză pe omul format din cel mai nobil lut. Nu se póte trage la îndoială, că tocmai pentru-că Garibaldi iubia mai pe sus de tóte dreptatea, nu odată era nedrept. Creștin în cel mai nobil înțeles al cuvêntului, el uria biserica poftitóre de domniă luméscă, uria pe Papa, pe preoțî și *„ostea négră"* a călugărilor. Autoritățile lumescî nu le prețuia întru nimic. El le desprețuea cu trufia omului nomad și ignora stêlpii puterii: pe comandantul de oștire, care se lupta pentru soldă și înaintare în rang; pe politicul, care mințesce; pe diplomatul, care murdăresce hârtia. Unei deputațiunî de muncitorî din Milano i-a dis următórele: „In planurile mele am căutat tot-déuna la bărbații cu pălmi sdravene; dela ei aștept rěscumpěrarea acestui sfânt pămênt și nu dela politicii mincinoșî". El nu stima nicî pe patrioții doctrinarî, carî vorbesc și scriu până în gât, dér décă lucru vine la luptă, trimet pe alții în foc. Pe Cavour îl uria de mórte, pentru-că dimpreună cu Savoia rupsa de patria-mamă Nizza, locul nascerii sale, și le-a dat lui Napoleon. In parlamentul din Turin, unde întra în obicînuita sa cămașă roșie, improvisă o scenă chinuitóre din causă, ca Nizza a fost ruptă de patria-mamă „prin mișeliă și tradare". In discusiunea parlamentului s'a amestacat și regele Victor Emanuel, căruia abia îi succese a mulcomi încât-va pe Garibaldi cu aceea, că nu numai Nizza, ci și Savoia trebue jertfită pentru unitatea Italiei. In urma întrevenirii regelui, Cavour și Garibaldi șî-au întins mâna de pace.

(Va urma.)

coviciu (Bucurescĭ) se vor cununa Dumineca în 29 Oct. în Biserica „Crețulescu“ din Bucurescĭ. — Felicitările nóstre.

—o—

Trenul espres Londra - Bucurescĭ-Constantinopol. La 2 (14) Noemvre va trece prin Bucurescĭ primul tren espres Londra-Paris-Ostende-Viena-Bucurescĭ-Constantinopol pentru Indii, cunoscut sub numele de „Malle des Indes“. Cu acest tren vor sosi toțĭ directorii generalĭ ai căilor ferate germane, belgiane, francese, austro-ungare, precum și directorul general al Companiei „Wagons-Lits.“ Direcția generală a căilor ferate române pregătesce o primire strălucită visitatorilor, carĭ vor merge să vadă mărețul pod de peste Dunăre și de-acolo la Constanța, de unde își vor urma călĕtoria la Constantinopol.

—o—

Pentru comercianțĭ. In biroul camerei comerciale din Brașov se află escrierea de oferte a direcțiunei căilor ferate ung. pentru liferare de diferițĭ articolĭ pe timpul dela 1 Aprilie 1896—31 Martie 1899. Vor fi de liferat: Instrumente și aparate de oțel și fier brut și de fier versat, sobe, paturĭ de fier și alte mobile, mobile de lemn, obiecte de tinichea, lampe, haine de pat, țolurĭ fine de lână, țolurĭ marĭ ardelenescĭ, scărĭ, telege, cassete de fier, funiĭ, pietri de ascuțit, obiecte de sticlă etc. Ofertele sunt de a se așterne până la 4 Decemvre c. direcțiunei căilor ferate ung. în Budapesta, strada Andrassy No. 75. Tot la biurol camerei comerciale din Brașov se află și escrierea de oferte a fabricei din Diosgyör pentru liferare de scândurĭ și lătunóe din lemn de molift și stejar precum și de șindile de molift. Terminul înaintărei ofertelor este până la 22 Novembre c.

—o—

Rectificare. In nr. de ierĭ (236) pag. 2 colóna a 2, șirul 38 de sus în jos, în loc de „ministrul-președinte“, este a-se ceti „ministrul de esterne“, etc.

Solidaritatea tinerimei române, sêrbe și slovace.

Budapesta, 3 Nov. n. 1895.

Apropiarea între tinerii românĭ, sêrbĭ și slovacĭ, aflătorĭ la universitatea de aicĭ, a început în timpul din urmă a-se manifesta mai puternic, ceea ce era și lucru natural, mai ales după-ce prin congresul naționalităților se decretase solidaritatea acestor trei popóre asuprite.

Mai ales în anul scolastic curent apropiarea în sînul tinerimei acestor naționalitățĭ s'a făcut în mod complect. Prima dovadă de solidaritate au dat'o ei prin *telegrama de felicitare* trimise în numele tinerimei celor trei naționalitățĭ, d-lui *Dr. C. Lueger*, nou alesul primar al Vienei. Textul telegramei, iscălite de cei trei conducĕtorĭ ai tinerimei, este următorul:

Dr. Lueger

Primar ales al Vienei

Viena

(Rathhaus.)

„Tinerimea universitară budapestană „a naționalităților aliate Vĕ salută cu însu-„flețire, din incidentul alegerei d-vóstră de „primar al residenței imperiale, ca pe ade-„vĕratul apĕrător al creștinismului și ca pe „amicul sincer al naționalităților subjugate.

„In numele tinerimei:

„*Dr. Pavlovich, Maniu, Bazowsky.*“

Pentru a strînge mai tare șirurile între noi, ne întrunirăm erĭ séră, în 2 Nov. n. c. într'una din salele „Hotelului național“, în care se ținuse congresul naționalităților, la o „*séra de înfrățire*“, Sala destinată întrunirei era pompósă și spațiósă, având în mijloc mai multe colonade artistic lucrate și împodobite cu mult gust.

Incă de pe la órele 7 séra universitarii începură a sosi în cete marĭ; strigăte entusiaste de „Zivio“, „Nazdar“, „Sĕ trăéscă“ făceau pe întrecute sĕ rĕsune imposanta sală. Cunoscințele reciproce se făceau cu multă afabilitate. O intimitate, cum numai între nisce adevĕrațĭ frațĭ póte esista, caracterisa vioile conversațiunĭ, ce se încinseră.

Pe la órele 8 tóte locurile erau ocupate de universitarĭ românĭ, sêrbĭ și slovacĭ, al căror numĕr trecea peste 100, dintre carĭ vre-o 50 Românĭ, vre-o 30 Sêrbĭ și vre-o 21 Slovacĭ.

De-odată se ridică studentul în filosofiă, d-l *Chendi*, ca sĕ vorbéscă. Se făcu o tăcere perfectă, după care d-l Chendi cu o voce sonoră și avêntată salută în limba germană pe universitarii sêrbĭ și solvacĭ în numele universitarilor românĭ, carĭ inițiaseră acéstă séră de înfrățire, mulțămindu-le pentru viul interes arătat față de acéstă frumósă idea, și dorind, ca între tinerimea universitară română, sêrbă și slovacă sĕ domnéscă de aci înainte cea mai perfectă solidaritate în lupta pentru idealul comun: egala îndreptățire politică a tuturor naționalităților din Ungaria și Transilvania. Propuse apoi de președințĭ pe d-nii: Dr. *Pavlovich*, din partea Sêrbilor, *Bazowsky* rigor. jur. din partea Slovacilor, și d-l Maniu, rigor. jur. din partea Românilor.

Toțĭ trei fură aclamațĭ cu nesfîrșite urmale de „Zivio“, „Nazdar“ și „Sĕ trăéscă“. Ocupându-șĭ apoi locurile de onóre, fiă-care rosti în limba sa națională câte un ales discurs, al căror cuprins mĕ voiŭ nisui a-l espune în scurte cuvinte.

D-l *Dr. Pavlovich* ḑise cam următórele:

„Conducĕtorii noștri politicĭ au simțit necesitatea alianței naționalităților pentru înfruntarea atacurilor dușmanului și apĕrarea drepturilor nóstre naționale. Inimicii s.-tei nóstre causa au vestit în fața acestéi alianțe, că noi ne-am unit pentru subminarea statului, pentru o muncă distrugĕtóre de sobol. E o sfruntată minciună acésta, căcĭ tocmai înaugurarea alianței nóstre s'a ținut aicĭ, în capitala țĕrii, abia cu câte-va lunĭ înainte. Lupta nóstră nu e contrară statului și legilor, ci este o legală și justă apĕrare a nĕmului nostru prigonit.

Noi tinerii în consciința acestora, primim cu entusiasm, sĕ urmăm pe conductorii noștri și ne-am adunat decĭ sĕ continuăm pretinescile legăturĭ, în interesul nostru comun. Vĕ salut decĭ, fraților, întrunițĭ pentru acest nobil scop!“

Tunete de aplause și entusiaste strigăte de „*Nazdar*“, „*Zivio*“, „*Sĕ trăescă!*“ acoperiră ultimile cuvinte din discursul escelentului orator!

Urmà apoi d-l *Maniu*, care într'o frumósă limbă românéscă și cu o rară elocuență vorbì cam astfel:

„Cel dintâiu drept al fiă-cărui om este dreptul de esistență și cea dintâiu datorință: apărarea ei.

Esistența nóstră, ca popor consciu de sine, este asigurată în limba și individualitatea națională, a căror apĕrare ne este cea dintâiu datorință. Avem drept la esistență, avem datorința s'o apĕrăm cu tot devotamentul inimei nóstre.

Caracterul luptei nóstre, impuse de datorința propriei apĕrărĭ, este decĭ defensiv și justificat, este 'orĭ-ce acțiune, care tinde la asigurarea isbândei; fiind-că stăm în fața unui dușman puternic, care are în mânile sale puterea de stat, a trebuit sĕ înaugurăm o acțiune, prin care singur credem a ne asigura succesul: au trebuit sĕ se alieze trei némurĭ, egal asuprite, ca mai ușor sĕ putem respinge atacul cu puterĭ unite.

Apĕrarea trebue sĕ fiă în proporțiă cu atacurile. Decĭ avem sĕ ne dăm bine séma de forțele nóstre și sĕ ne strîngem rîndurile.

Conscii de acestea, conducĕtorii noștri naționalĭ au pus temelia alianței naționalităților; e decĭ natural, ca și noi, viitorii conducĕtorĭ ai nĕmului nostru, carĭ dorim sĕ ducem poporul la liman, sĕ ne apĕrăm sincer și frățesce.

Cu bucuriă vĕd adunațĭ aicĭ atâția tinerĭ, pĕtrunșĭ de acest nobil gând, și atâtea pieptur̆ pline de entusiasm sacru pentru idealul libertății.

In speranța și cu convingerea firmă, că pretinescile nóstre legăturĭ încheiate în astă séră vor avea resultatul dorit de noi toțĭ, Vĕ salut cu drag, în numele Rômânilor!“

In sfîrșit luă cuvântul președintele Slovacilor, D-l *Bazsowsky*, care ḑise cu o răpitóre vervă cam următórele:

„Rolul tinerimei în lupta națională a fost tot-déuna important. Insuflețirea tineréscă a inimilor pline de idealurĭ a deschețat adese-orĭ calmitatea une-orĭ prea rece și prea circumspectă a celor șovăitorĭ. De aceea, până când inimile nóstre fragede vor palpita febril de iubirea de nem și de idealul național, puterea dușmănéscă, — din iad sĕ vie ea, — nu ne va puté birui; atuncĭ înse, când entusiasmul nostru va înceta, deșértă va fi orĭ-ce lucrare. Dór un poet slovac a ḑis: „Vai vóuĕ, părințĭ ai copiilor mutĭ“, adecă vai de poporul, ai cărui fiĭ sunt lipsițĭ de entusiasmul vorbăreț și de însuflețirea tinerescă.

Bucurie mĕ cuprinde, decĭ, vĕḑênd manifestându-se aicĭ un entusiasm atât de înfocat și o însuflețire atât de înflăcărată. Pentru aceste prețióse virtuțĭ Vĕ salut, fraților“!

Viforóse aplause și aclamațiunĭ rĕsplătiră tóte aceste discursurĭ.

După ce aceste trei vorbirĭ presidențiale fură tălmăcite tinerilor universitarĭ de președinții lor, întrégá adunare intoná cu o negrăită însuflețire cele trei imnurĭ naționale: „*Deșteptă-te Române*“, „*Hei Slovane*“ și „*Imnul lui Miletici*“. Entusiasmul era la culme: un entusiasm nefățărit, ideal, care te pĕtrunde până în rărunchĭ.

După terminarea celor trei imnurĭ, studentul în filosofiă *Karakașevicĭ*, sêrb, salută în limba germană pe Românĭ, ca pe neobosiții inițiatorĭ ai acestei strălucite serĭ de înfrățire, ér D-l *Mladin Pilicĭ*, st. techn., vorbì în limba sêrbă cu o convingĕtóre elocuență pentru stăruitorul și puternicul popor slovac.

Ambele discursurĭ fură primite cu frenetice aplause,

D-l *Ludovic Dochnanyi* (slovac) toastă apoi în limba germană, tot pentru „destoinicul popor român“, ér D-l *Fajnor* (slovac) pentru „vioiul și harnicul popor sêrb“.

(Va urma.)

SCIRĬ ULTIME.

Agram, 4 Noemvre. Pe tabla négră a universității este afișată publicarea senatului universitar, prin care acesta *elimineză* parte pentru tot-déuna parte pe patru semestre pe toțĭ acei universitarĭ, *carĭ au fost de față la arderea stégului maghiar* lângă monumentul lui Iellacicĭ, și contra cărora se pornise deja cercetarea judecătorescă. Mai departe studenților *li-se detrag tóte stipendiile* și se *sisteză pentru ei liberarea de didactre.* Mĕsurile acestea au produs o *colosală sensațiune.*

NECROLOG. Subscrișii cu inima frîntă de durere anunță, că prea iubitul lor părinte, moș, socru, fiu, frate, ginere, afin și cusoru **Teodor Indre**, paroch gr. cat. al Selsigului, protopop în tractul Mireșiului mare, asesor consistorial, profesor emerit de S. Teologie, după un morb îndelungat, provĕḑut cu ss. sacramente și pregătit ca un creștin bun, în 1 Novembre n. c, în anul 51 al vieții și 28 al preoției și-a dat nobilul și iubitorul sĕu suflet în mânile Creatorului. Biserica a pierdut în rĕposatul preotul cĕl mai zelos, ér societatea o inimă plină de iubire.

Osĕmintele scumpului defunct s'au așeḑat în cimitirul bisericei gr. cat. din Selsig la 3 Novemb. n. c.

Fie-i țĕrina ușóră și memoria binecuvêntată!

Iuliana Indre, ca mama; Ilie, Maria, și Gafia, frațĭ, surorĭ; Cornelia măr. V. Pop, ca fică; Teresia și Cornelia, nepóte; Vasile Pop preot, ginere; Șt. Pop paroc în Babța ca socru, cu fii sĕi și alte numeróse rudenii.

— Clericii seminariștĭ din Gherla anunță mórtea colegului lor **Teofil Pop**, cler. de an. 2-lea, întêmplată în Năsĕud la 31 Oct, n. c. în anul al 22-lea al etății. — Dumneḑeu sĕ-l odihnéscă în pace.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 5 Noemvre. Fóia oficială publică *dimisionarea secretarului de stat Miklos Ödön.*

Budapesta, 5 Noemvre. La bursele europene erĭ din nou *căḑură fórte tare cursurile.* Mișcarea se pornise din Viena.

Agram, 5 Noemvre. Oposițiunea are de gând sĕ încépă *o acțiune*, din causă că monarchul, la propunerea ministrului ungar, a încuviințat o mare subvențiă pentru teatrul național.

Agram, 5 Noemvre. In *Grohov* s'au întêmplat nóuĕ *scufundărĭ de pămênt*; mai multe case s'au dărîmat.

Viena, 5 Noemvre. Lu banchetul festiv ârangiat la ḑiua onomastică, *Lueger declarà, că el iubesce pe Maghiarĭ, pe Românĭ și pe Slovacĭ.* Spuse, că speréză sĕ fiă *întărit.*

Paris, 5 Noemvre. In parlament s'a cetit declarațiunea noului guvern. Ea a fost cam rece primită, și numai radicalii și socialiștii au primit'o cu aprobărĭ.

DIVERSE.

Tren peste Niagara. Planul cel mai nou al spiritului întreprinḑĕtor american este ca sĕ facă un pod peste cataracta Niagarei. Regimul din Canada a și încuviințat unei societățĭ construirea unui astfel de pod. De present în New-York decurg desbaterile asupra planului, pe care voesc sĕ-i realiseze. Vor ridica adecă pe ambii țĕrmurĭ columne de oțel de câte 6 m. înălțime. Pe aceste columne vor lega lanțurĭ, pe carĭ apoi vor fi atârnate vagóne pentru câte 20 de persóne. Vagónele se vor mișca pe de-asupra cataractei.

Fumarea în Mexico. Nicăirĭ în lumea întrégă nu se fuméză atâta tutun și țigărĭ ca în Mexico, unde deja băeții în etate de 4—5 anĭ încep a fuma; asemenea și femeile, și încă cele mai multe, fuméză un tutun de cel mai tare. Profesorul în șcólă, décă voesce sĕ premieze pe vre-un discipul pentru diligință, atuncĭ îi permite respectivului sĕ fumeze în școlă. Și aceea încă se întêmplă, că profesorul, décă e îndestulit cu toțĭ elevii, atuncĭ permite ca toțĭ sĕ fumeze. Profesorul în tot decursul prelegerilor stă cu țigareta în gură și numai atuncĭ o ia din gură când trage câte-o înghițitură din urciorul ce stă pe catedră. In urcior este vin de agave, pe care îl umplu în tótă ḑiua părinții elevilor. In Mexico este permisă fumarea chiar și în sala de judecată, asa încât se întêmplă nu odată, că acusatul, șeḑênd, lasă fumurĭ gróse.

Espedițiune geografică. La 20 Septemvre s'au primit noutățĭ despre espedițiunea polară a lui Jackson-Harmswarth. Acum un an acéstă espedițiune a atins pămêntul Franz Joseph, érna a petrecut'o în ghiață și Windward, unul dintre membri espedițiunei, probabil că se află pe cale de a-se înapoia, aducênd scrisorĭ și noutățĭ relative la începutul espedițiunei. Esploratorii trimișĭ din Alaska de către societatea Geological-Surwev pentru a studia rasursele miniere și metalurgice ale acestei regiunĭ, s'au reîntors și se crede, că acéstă espedițiune a dat resultate fórte bune.

Probă de mișcarea de rotația pămêntului. D. Andrade a încercat sĕ realiseze o idee emisă de ilustrul Poinsot cu ocasia esperienței lui Foucault, punênd în evidență rotațiunea pămêntului în jurul axei sale; décă s'ar puté schimba momentul de inerție a unui sistem mobil în jurul unei axe verticale, s'ar observa, că sistemul ia o mișcare de rotațiă în jurul acestei axe. D. Andrade areușit a construi un aparat, basat pe acéstă idee, care sĕ se pue în mișcare de sine sub influența mișcărei diurne a pămêntului și în virtutea principiului de mecanică anunțat de Poinsot.

Literatură.

Cunoscuta librăriă editóre din Bucurescĭ „Carol Müller“ a editat un nou volum de poesii al talentatului poet Alexandru Vlăhuță. Volumul, de 128 de pagine, elegant tipărit, este întitulat „Iubire“ și nu costă, decât 3 Lei. D-l Vlăhuță este destul de cunoscut în literatura nóstră, ca sĕ mai fie nevoie de multe comentarii.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.50
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.65
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	—.—
Imprum. ung. cu premii	160.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	143.—
Renta de hârtie austr.	100 10
Renta de argint austr.	100 20
Renta de aur austr.	121.10
Losurĭ din 1860	151.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1040.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	463.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	388.—
Napoleondorĭ.	9.56½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.90
London vista	120.55
Paris vista	47.87½
Rente de coróne austr. 4%. . .	100.90
Note italiene.	45.15

Cursul pietei Brașov.

Din 4 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.51	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.54	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump.	5.56	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	10 78	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Publicațiune de licitațiune.

Eforia școlelor centrale române gr. or. din Brașov vinde realitatea sa înscrisă în cărțile funduare ale Brașovului Nr. prot. fund. 6459 Nr. top. 6100, 6101, 6110 6102/2 situată în Bluměna între strada grădinelor, strada cea nouă a fântânei (prin care trece tramvaiul) și strada fabricei; vinde adecă fabrica de oleiŭ dimpreună cu spălătoria de lână, care a fost când-va proprietatea lui Costi Ioan, dimpreună cu tóte acaretele aflătóre pe acéstă realitate, în cale de oferte, și adecă, séu în total pentru suma de cel puțin 40,000, séu, nefăcêndu-se oferte pentru întrega realitate, în parcele.

Spre scopul vinderei în parcele, întréga realitate s'a împărțit în 16 parcele și o stradă nouă.

Planul de parcelare este depus la administrațiunea acestei „foi" precum și în cancelaria eforiei școlare (edificiul gimnasial) unde sĕ pot vedea și condițiunile de vêndare.

Incât pentru vêndarea în parcele sĕ observă, că de-o cam dată s'a luat în vedere a-se vinde în cale de oferte numai parcelele I—VI.

Ofertele înaintate, carĭ se pot accepta sunt următórele:

Pentru parcela primă, adecă curtea de economiă cu casa, grajd și remisa, de material solid, și șura de lemne, cu estensiunea de 891.76 metri cuadrațĭ, suma de 3500 fl. v. a.

Pentru parcela II adecă fosta fabrică de uleiŭ cu două caturĭ din material solid cu estensiune de 1559.40 m. suma de 5000 fl.

Se observă, că acéstă clădire, cu puțină jertfă sĕ póte schimba în casă de închiriat cu 2 caturĭ și 7 locuințe, carĭ avênd în vedere lipsa de locuințe bune în Bluměna, ar putea aduce ca chirii suma de 1800 fl. v. a. bruto pe fiă-care an.

Pentru parcela III cu estensiune de 1088.42 m. suma de 1700 fl. v. a.

Pentru parcela IV în estensiune de 1441.68 m. dimpreună cu casa pentru grădinar, suma de 2400 fl. v. a.

Pentru parcela V în estensiune de 1167.9 m. suma de 1800 fl. v. a.

Pentru parcela VI cu estensiune de 1348.5 m. suma de 2700 fl. v. a.

Oferte mai micĭ nu se vor considera.

Numitele parcele, afară de I și II sĕ vênd eschisiv spre a se clădi acolo ville și case de locuit pentru familiă; clădirĭ pentru scopurĭ de industrie și comerciu sunt eschise tot-de-odată; se statoresce, că cumpĕrătorii parcelelor III, IV, V și VI sunt datorĭ în termin de doi anĭ a ḑidi pe parcelele cumpĕrate ville séu case pentru familiile lor, fiind-că la din contră vor perde prețul plătit luându-li-se parcelele cumpĕrate.

Parcela I póte rĕmânea și mai departe curte de economiă, éră parcela II, adecă fabrica de uleiŭ, se póte schimba în casă cu locuințe de închiriat.

Eforia îșĭ reservă espres dreptul de-a accepta unul séu altul din ofertele întrate fără considerare la prețul oferit, după cum va afla de bine.

Fiă-care oferent are sĕ depună de-odată cu predarea ofertului un vadiu de 10% a sumei oferite, éră Eforia este datóre a da chitanță despre vadiu.

Ofertele cel mult până **în 15 Noemvre 1895 stil nou**, sunt a-se adresa subscrisei eforii, éră eforia este datóre de a încunosciința pe oferent în termin de 15 ḑile, décă ofertul sĕu este primit séu respins; în casul din urmă tot-de-odată a înapoia respectivului oferent și vadiul.

Jumĕtate din preț póte rĕmânea cumpĕrătorul dator, întabulându-se acéstă sumă pe parcela cumpĕrată cu drept de ipotecă pe lângă interese anuale de 6%.

Condițiunile de vênḑare sĕ pot ceti în Cancelaria eforială.

Eforia școlelor centrale române
804,3—3 *ort. rĕs. în Brașov.*

Nrul **2136**—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Oficiul orfanal orășenesc, ca autoritate pentru pertractarea rămasurilor aduce la cunoscință publică, că după cererea moștenitorilor și în sensul testamentului se vor vinde realitățile rămase după decedatul Georg Dück fost president reg. de tribunal, cu licitație în localul oficiului orfanal orășenesc, licitația va avea loc în 22 și 23 Noemvre st. n. 1895 dela 9 óre a. m. până la 1 óră.

La vênḑare va veni fiă-care realitate separat.

Livadia ce s'afla în fânația cea mare sub Numĕrul top. 17758 până 17765 cu o suprafață de 8 jugĕre 629 $\square^0$.

Livadia ce s'află în fânația cea mare sub Numĕrul top. 18,091 până 18,100 cu o suprafață de 10 jugĕre 462 $\square^0$.

Móra situată în drumul fabricelor împreună cu clădirile laterale, grădină și loc de curte sub Nr. casei 11 și sub Numĕrul top. 1573 până la 1577 și 1598. Holda de legumĭ în grădina dela Timiș sub Numĕrul top. 1754 cu o suprafață de 780 $\square^0$.

Stupina lângă Gimbășel și drumul țĕrei situată sub Numĕrul top. 16133 până la 16135 constând din o casă de pétră, un grajd nou de zid și o șură nouĕ acoperite cu țigle și grădină mare de legumĭ cu o estindere de 6 jugĕre 363 $\square^0$.

Livadia în fânația cea mare sub numĕrul top. 17868 până 17885 cu o suprafață de 18 jugĕre 687 $\square^0$.

Holda din capetele brazdei 1 sub Numĕrul top. 11,895 cu o suprafață de 1156 $\square^0$.

Holda din câmpul de mijloc (fnrlec) sub Numĕrul top. 13,435 și 13,436 cu o suprafață de 742 $\square^0$ stânjinĭ.

Livadia din fânația cea mare sub Numĕrul top. 19,333 până 19,334 cu o suprafață de 2 jugĕre și 250 $\square^0$.

Holda din Câmpul Cristianului sub Numĕrul top. 24611 cu o suprafață de 1202 $\square^0$.

Livadia așa numită „Hom" situată în nemijlocita apropiere de fabrica de zahar sub Numĕrul top. 19,235 *a*, *b*, *c*, 9 holde și 10 $\square^0$ 19,272/2 și 19,173/2 conținênd 9 jugĕre și 280 $\square^0$ cu tot la olaltă 18 jugĕre și 290 $\square^0$.

In fine holda din hotarul feldiórei sub Numĕrul top. 1264 în mărime de 1 jugĕr și 88 $\square^0$.

Condițiile mai de aprópe se pot vedea la oficiul orfanal orășenesc din Brașov, séu la Domnul Franz Hiemesch Căpitanul orașului, ca curator adactum.

Brașov, 4 Noemvre 1895.

823,1—3 **Oficiul orfanal orășenesc.**

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 1 Noevmvre st. n. 1895

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta a triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	20
"	Grâu mijlociu . .	4	80
"	Grâu mai slab . .	4	60
"	Grâu mestecat . .	3	50
"	Sĕcară frumósă .	3	60
"	Sĕcară mijlociă .	3	—
"	Orz frumos .	3	50
"	Orz mijlociu .	3	10
"	Ovĕs frumos .	2	20
"	Ovĕs mijlociu .	—	—
"	Cucuruz.	4	—
"	Mălaiu	3	80
"	Mazĕre	5	20
"	Linte	6	50
"	Fasole	4	20
"	Sĕmênță de in . .	8	50
"	Sĕmênță de cânepă	4	—
"	Cartofĭ	—	75
"	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	44
"	Carnea de porc . .	—	52
"	Carnea de berbece	—	28
"	Sĕu de vită próspĕt	23	—
100 kil.	Sĕu de vită topit	33	—

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — óre — m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: — óre — min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia, Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.